OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Oikeusministeriö
Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto
LsN Leena Mäkipää

6.11.2023

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivin 2008/99/EY korvaamisesta – U-jatkokirje UJ 34/2023 vp (U 14/2022 vp)

Oikeusministeriö toteaa otsikkoasiassa kunnioittavasti seuraavan:

1 Yleistä

Komissio antoi 15.12.2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivin 2008/99/EY korvaamisesta (COM(2021) 851 final). Direktiiviehdotus on osa keinoja, joilla komissio pyrkii ympäristörikollisuuden torjunnan tehostamiseen.

Alkuperäisen direktiiviehdotuksen sisältöä on käsitelty tarkemmin asiaa koskevassa U-kirjelmässä U 14/2022 vp. U-jatkokirjeessä UJ 31/2022 vp on käsitelty neuvostossa direktiiviehdotukseen neuvotteluiden aikana tehtyjä keskeisimpiä muutoksia.

Direktiiviehdotusta on käsitelty neuvoston työryhmässä tammikuusta 2022 alkaen. Direktiiviehdotuksesta saavutettiin neuvoston yleisnäkemys oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa 8.–9.12.2022. Myös Suomi hyväksyi yleisnäkemyksen. Suomi kuitenkin jätti neuvoston yhteydessä yhdessä Bulgarian kanssa kirjallisen lausuman, jossa kiinnitettiin huomiota EU-rikosoikeudellisen sääntelyn kannalta keskeisiin seikkoihin, kuten riittävän joustavuuden takaamiseen ja kansallisesta liikkumavarasta huolehtimiseen. Trilogineuvottelut Euroopan parlamentin kanssa alkoivat toukokuussa 2023.

Työryhmätason neuvotteluja direktiiviehdotuksesta jatketaan marraskuussa, ja seuraava työryhmän kokous on 8.11.2023. Neuvoston puheenjohtaja on 3.11.2023 jakanut asiakirjan, jossa tarkastellaan muun muassa joitakin U-jatkokirjeessä esiin nostettuja direktiiviehdotuksen kohtia.

Seuraava poliittinen trilogineuvottelu, jonka on tarkoitus olla viimeinen, järjestetään 16.11.2023.

U-jatkokirjeessä tarkastellaan erityisesti Suomen kannalta keskeisimpiä trilogineuvottelujen kysymyksiä ja täydennetään Suomen kantoja trilogineuvottelujen loppuvaiheeseen. Poliittinen yhteisymmärrys asiassa on tavoitteena saada neuvoston hyväksyttäväksi mahdollisesti vielä marraskuun loppupuolella.

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Eteläesplanadi 10 00130 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	kirjaamo.om@gov.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

Direktiiviehdotuksessa on kysymys rikoslainsäädännöstä, joka kuuluu osin maakunnan ja osin valtakunnan lainsäädäntövaltaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 10 ja 25 kohtien ja 27 §:n 22 kohdan mukaisesti. Direktiivineuvotteluiden aikana ja U-jatkokirjettä valmisteltaessa oikeusministeriö on tehnyt yhteistyötä Ahvenanmaan maakuntahallituksen edustajien kanssa. Ahvenanmaan maakuntahallitus ei ole antanut asiassa lausuntoa.

2 Pääasiallinen sisältö

Direktiiviehdotus on varsin laaja ja sisältää säännökset määritelmistä, rikoksista, yllytyksestä ja avunannosta sekä yrityksestä, luonnollisille henkilöille määrättävistä seuraamuksista, oikeushenkilöiden vastuusta ja oikeushenkilöille määrättävistä seuraamuksista sekä koventamis- ja lieventämisperusteista, varojen jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta, rikosten vanhentumisajoista, toimivallasta ja tutkintakeinoista. Lisäksi direktiiviehdotukseen sisältyy ympäristörikosten torjunnan tehostamiseen tähtääviä velvoitteita, jotka koskevat esimerkiksi ympäristörikoksista ilmoittavien henkilöiden suojelua, yleisöön kuuluvien oikeuksia osallistua menettelyihin, resursseja, koulutusta ja kansallista strategiaa.

Trilogineuvottelujen aikana on käsitelty useita Suomen kannalta keskeisiä kysymyksiä, ja usea direktiiviehdotuksen kokonaisuuden kannalta keskeinen kysymys on yhä avoinna. Trilogineuvotteluiden osapuolet pyrkivät neuvotteluissa niin sanottuun pakettiratkaisuun, jossa useita merkittäviä kysymyksiä ratkaistaan kerralla. Tämän vuoksi esimerkiksi seuraamuksia, lainkäyttövaltaa ja vanhentumisaikoja sekä tiettyjä Euroopan parlamentin uusia ehdotuksia koskevat kysymykset ovat yhä avoinna.

Metsäkatoasetuksen vastaista menettelyä koskevan rikoksen määritelmä ja seuraamukset

Trilogineuvottelujen aikana direktiiviehdotukseen on tehty useita muutoksia neuvoston yleisnäkemykseen verrattuna. Esimerkiksi ehdotuksen 3 artiklaan sisältyviä rikosten määritelmiä on joiltakin osin täsmennetty tai laajennettu.

Ehdotuksen 3 artiklan 1 kohdan n alakohdassa on kyse velvoitteesta säätää rangaistavaksi olennaisten tuotteiden tai hyödykkeiden EU-markkinoille saattaminen, markkinoilla saataville asettaminen ja maasta vienti niin sanotun metsäkatoasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1115 tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionista sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta) 3 artiklassa määritellyn kiellon vastaisesti lukuun ottamatta tapauksia, jotka koskevat vähäistä määrää. Alkuperäinen komission ehdotus ympäristörikosdirektiiviksi koskee tältä osin aiemman, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta annetun asetuksen (995/2010) velvoitteiden vastaista menettelyä. Uusi metsäkatoasetus on annettu 31.5.2023. Uuden metsäkatoasetuksen soveltamisala on merkittävästi aiempaa laajempi. Metsäkatoasetus on tullut voimaan 29.6.2023. Voimaantulon jälkeen on alkanut 18 kuukauden siirtymäaika, joka kestää 29.12.2024 asti. Direktiiviehdotuksen arvioinnissa on laillisuusperiaatteen näkökulmasta perusteltua kiinnittää huomiota myös rikoslainsäädännön ajallista soveltamista koskeviin näkökohtiin.

Metsäkatoasetuksen 3 artiklan mukaisesti asianomaisia hyödykkeitä ja asianomaisia tuotteita ei saa saattaa markkinoille, asettaa saataville markkinoilla tai viedä, elleivät kaikki seuraavat edellytykset täyty: a) ne ovat metsäkatoa aiheuttamattomia; b) ne on tuotettu tuotantomaan asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti; ja c) niistä on annettu asianmukaista huolellisuutta koskeva vakuutus. Ympäristörikosdirektiiviehdotus sisältäisi siten velvoitteen kriminalisoida sellainen metsäkatoasetuksessa tarkoitetun hyödykkeen tai tuotteen markkinoille saattaminen, markkinoilla saataville asettaminen tai vieminen, joka rikkoo yhtäkin metsäkatoasetuksen 3 artiklan mukaista edellytystä.

Ympäristörikosdirektiiviehdotuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti rangaistavaksi tulisi säätää mainittu teko sekä tahallisena että törkeästä huolimattomuudesta tehtynä. Neuvoston yleisnäkemyksen tekstin 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti tahallisesta rikoksesta tulisi säätää vähintään 5 vuoden enimmäisrangaistus.

Metsäkatoasetuksen vastaista menettelyä koskee ympäristörikosdirektiiviehdotukseen trilogivaiheessa lisätty johdanto-osan kappale, jonka mukaisesti määritettäessä sitä, onko metsäkatoon tai metsän huonontumiseen liittyvän olennaisen tuotteen tai olennaisen hyödykkeen määrä vähäinen tai muu kuin vähäinen, jäsenvaltiot voisivat ottaa huomioon esimerkiksi määrän nettomassana, tai, soveltuvin osin, kappaleiden volyymin tai määrän, tai kyseessä olevan toiminnan vähäisen laajuuden määrän suhteen. Tällaisessa arvioinnissa voitaisiin johdanto-osan kappaleen mukaisesti ottaa huomioon myös, mikäli olennaista, muita direktiivissä listattuja kriteereitä, mukaan lukien kyseessä olevan lajin suojelustatuksen tai ympäristövahingon ennallistamisen kustannukset.

Suomi on pitänyt suhteellisuusperiaatteen näkökulmasta ongelmallisena mainittua kriminalisointivelvoitetta yhdistettynä 5 artiklan velvoitteisiin, jotka koskevat luonnollisille henkilöille määrättävien enimmäisrangaistusten vähimmäistasoja. Suomi on neuvotteluissa esittänyt esimerkiksi erityisesti metsäkatoasetuksen 3 artiklan c kohdan mukaisen velvoitteen vastaista menettelyä koskevan kriminalisointivelvoitteen poistamista tai vaihtoehtoisesti alhaisemman seuraamuskategorian määrittämistä tälle rikokselle. Ehdotukset eivät ole saaneet muilta jäsenvaltioilta riittävää tukea. Suomen esittämien näkemysten johdosta ehdotukseen otettiin kuitenkin mainittu johdanto-osan kappale, jonka voi arvioida tuovan hieman joustovaraa kansallisen täytäntöönpanon kannalta.

<u>Merkittävät trilogineuvotteluissa avoinna olevat kysymykset</u>

Neuvotteluissa on edelleen avoinna kysymys, joka koskee ehdotuksen 2 artiklan mukaista ”laittoman” määritelmää. Kysymys koskee sitä, millä edellytyksillä menettelyä voidaan pitää laittomana siitä huolimatta, että menettelylle on toimivaltaisen viranomaisen myöntämä lupa. Laittoman määritelmä on direktiiviehdotuksen kannalta keskeinen, koska rangaistavaksi tulee säätää ehdotuksessa tarkoitetulla tavalla laittomat menettelyt. Neuvoston työryhmässä on alustavasti hyväksytty komission alkuperäisen ehdotuksen mukainen kirjaus, jonka mukaan menettely on katsottava laittomaksi myös silloin kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, jos lupa on saatu vilpillisesti tai lahjontaa, kiristystä tai pakottamista käyttäen. Euroopan parlamentin näkemyksen mukaan menettely tulisi lisäksi katsoa laittomaksi, jos lupa on olennaisten aineellis–oikeudellisten edellytysten vastainen ja jos henkilö, joka on riippuvainen luvasta, tiesi tai hänen olisi tullut tietää tästä. Suomi ja eräät muut jäsenvaltiot ovat esittäneet tekstiin muutoksia, joilla turvattaisiin rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen edellytysten toteutuminen ja joka olisi yhteensopiva hallinnon asiakkaiden luottamuksensuojaperiaatteen kanssa.

Neuvoston puheenjohtaja on 3.11.2023 jakamassaan asiakirjassa esittänyt muotoilua, jonka mukaan menettelyä tulisi pitää laittomana, vaikka se perustuu jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämään lupaan, jos lupa on saatu vilpillisesti tai lahjontaa, kiristystä tai pakottamista käyttäen, tai lupa selvästi rikkoo olennaisia aineellis-oikeudellisia vaatimuksia. Asiaa koskevan johdantokappaleen mukaisesti sillä, että lupa selvästi rikkoo olennaisia aineellis-oikeudellisia vaatimuksia, viitattaisiin ilmeiseen tai huomattavaan ristiriitaan aineellis-oikeudellisten vaatimusten kanssa. Tämä ei sisältäisi menettelyllisten vaatimusten tai luvan kattamien vähäisten elementtien rikkomista. Säännös ei johdantokappaleen tekstin mukaisesti siirtäisi velvollisuutta varmistaa lupien lainmukaisuus toimivaltaisilta viranomaisilta toimijoille.

Merkittävä kysymys neuvotteluissa koskee Euroopan parlamentin ehdotusta uuden, niin sanottuun ympäristöntuhontaan (ecocide) liittyvän yleisen rikoksen kriminalisointivelvoitteesta. Euroopan parlamentti esitti direktiiviehdotusta koskevassa kannassaan ehdotuksen kriminalisointivelvoitteeksi, joka koskisi mitä tahansa menettelyä, joka aiheuttaa tai todennäköisesti aiheuttaa kuoleman tai vakavan

haitan henkilön terveydelle tai huomattavaa vahinkoa ilman, maaperän tai veden laadulle, biodiversiteetille, ekosysteemipalveluille ja -funktioille tai eläimille tai kasveille. Valtaosa jäsenvaltioista on suhtautunut ehdotukseen kriittisesti, koska siihen on katsottu liittyvän esimerkiksi rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen toteutumiseen liittyviä kysymyksiä. Euroopan parlamentti ei ole kuitenkaan ollut halukas ainakaan täysin luopumaan kannastaan ko. ehdotuksen osalta. Tilanteen ratkaisemiseksi komissio on ehdottanut, että direktiiviin lisättäisiin velvoite säätää rangaistavaksi luontotyypin tai ekosysteemin tuhoaminen tai luontotyypin tai ekosysteemin huomattava ja peruuttamaton tai pitkäkestoinen huonontaminen. Tältä osin luonnollisen henkilön enimmäisrangaistuksen vähimmäistasoksi on esitetty kahdeksaa vuotta vankeutta. Neuvostossa erääksi vaihtoehdoksi ratkaista kysymys on esitetty velvoitetta säätää pakollisesta koventamis- tai ankaroittamisperusteesta, joka koskisi tilannetta, jossa rikos aiheuttaa luontotyypin tai ekosysteemin tuhoamisen tai huomattavaa ja peruuttamatonta tai pitkäkestoista luontotyypin tai ekosysteemin huonontumista. Lisäksi eräät jäsenvaltiot ovat tehneet esityksen, jonka lähtökohtana on velvoite säätää erityisestä rikoksen tekomuodosta sellaisia tekoja varten, joissa olisi kyse laittomasta ja tahallisesta ekosysteemin tai luontotyypin tai ilman, maaperän tai veden laadun tuhoamisesta tai huomattavasta ja peruuttamattomasta tai huomattavasta ja pitkäkestoisesta vahingosta. Asian ratkaisemiseksi käydään parhaillaan keskusteluja trilogineuvotteluissa.

Neuvoston puheenjohtajan 3.11.2023 jakamassa asiakirjassa on mainitun kysymyksen osalta ehdotettu, että direktiiviehdotuksen 3 artiklaan lisättäisiin uusi 2 a kohta. Sen mukaisesti jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen, että rikoksia, joihin viitataan 3 artiklan 2 kohdassa, kun ne on tehty tahallisesti, pidetään kvalifioituna rikoksena (”are considered an qualified offence”), jos ne aiheuttavat huomattavan kokoisen tai huomattavaa ympäristöllistä arvoa omaavan ekosysteemin, suojelualueella olevan luontotyypin tai ilman, maaperän tai veden laadun tuhoutumisen tai laaja-alaista ja peruuttamatonta tai pitkäkestoista huomattavaa vahinkoa jollekin mainituista luonto- tai ympäristöarvoista ja kun tällainen seuraus aiheutetaan joko tahallisesti tai vähintään törkeästä huolimattomuudesta.

Asiakirjan mukaisesti direktiiviehdotukseen lisättäisiin myös luonnollisille henkilöille määrättäviä seuraamuksia koskevaan 5 artiklaan uusi 2 a kohta. Sen mukaisesti jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen, että yllä mainitusta rikoksesta määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kahdeksan vuotta, kun seuraus on aiheutettu tahallisesti ja vähintään [kuusi] vuotta, kun seuraus on aiheutettu törkeästä huolimattomuudesta.

Lisäksi direktiiviehdotuksen oikeushenkilölle määrättäviä seuraamuksia koskevaan 7 artiklan lisättäisiin uusi 5 a kohta. Sen mukaisesti jäsenvaltioiden tulisi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen, että oikeushenkilöille, jotka ovat ehdotuksen 6 artiklan mukaisesti vastuussa 3 artiklan 2 a kohdan mukaisesta rikoksesta, voidaan määrätä kovennettuja rikosoikeudellisia tai muita kuin rikosoikeudellisia seuraamuksia tai toimenpiteitä, joihin tulee kuulua sakot ja joihin voi kuulua muita 7 artiklassa määriteltyjä seuraamuksia tai toimenpiteitä.

Euroopan parlamentti on lisäksi ehdottanut komission alkuperäiseen ehdotukseen ja neuvoston yleisnäkemykseen nähden uusia kriminalisointivelvoitteita, joissa on kyse geneettisesti muunneltuja organismeja koskevan EU-sääntelyn vastaisista menettelyistä, kalastusta koskevan EU-sääntelyn vastaisista menettelyistä sekä metsäpalon aiheuttamisesta ja metsän huonontamisesta. Neuvostossa näihin ehdotuksiin on suhtauduttu valtaosin kielteisesti.

Direktiiviehdotuksen 5 artikla koskee luonnollisille henkilöille määrättäviä seuraamuksia ja 7 artikla oikeushenkilöille määrättäviä seuraamuksia. Neuvoston yleisnäkemyksessä seuraamuksia koskeviin artikloihin tehtiin merkittäviä muutoksia. Luonnollisten henkilöiden enimmäisrangaistuksen vähimmäistasoa ja oikeushenkilöiden sakkoa koskevia velvoitteita ei ole trilogineuvotteluiden aikana toistaiseksi juurikaan käsitelty neuvoston työryhmässä. Euroopan parlamentti on seuraamusten osalta

tukenut komission alkuperäistä ehdotusta esimerkiksi siltä osin kuin on kyse oikeushenkilölle määrättävän sakon määräytymisestä oikeushenkilön liikevaihtoon perustuen. Neuvoston puheenjohtaja on neuvotteluissa pyrkinyt siihen, että näiltä osin ehdotukseen ei tehtäisi merkittäviä muutoksia suhteessa yleisnäkemykseen.

3 Kansallinen lainsäädäntö

Rikoslain 48 a luvun 3 b §:ssä säädetään rangaistavaksi puutavararikos. Säännöksen mukaan puutavararikoksesta on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi se, joka puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 995/2010 vastaisesti ammattimaisesti saattaa markkinoille laittomasti korjattua puutavaraa tai sellaisesta puutavarasta valmistettuja puutuotteita.

Metsäkatoasetus koskee puun ohella soijaa, öljypalmua, kahvia, kaakaota, kumia ja nautaeläimiä sekä näitä sisältäviä tai näistä valmistettuja tuotteita. Ympäristörikosdirektiiviehdotuksen 3 artiklan 1 kohdan n alakohdan mukaisesti rangaistavaksi tulisi säätää tällaisten tuotteiden tai hyödykkeiden EU-markkinoille saattaminen, markkinoilla saataville asettaminen ja maasta vienti metsäkatoasetuksen säännösten vastaisesti, jos kyse on muusta kuin vähäisestä määrästä. Metsäkatoasetuksen säännöksiin ei sisälly ammattimaisuutta koskevaa edellytystä, eli rangaistavuuden tulisi koskea kaikenlaista EU-markkinoille saattamista, markkinoilla saataville asettamista ja maasta vientiä.

Ympäristörikosdirektiiviehdotuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti rangaistavaksi tulisi säätää mainittu teko sekä tahallisena että törkeästä huolimattomuudesta tehtynä. Ehdotuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti tahallisesta rikoksesta tulisi säätää vähintään 5 vuoden enimmäisrangaistus. Rikoslain 48 a luvun 3 b §:n mukainen puutavararikos on rangaistava vain tahallisena, ja enimmäisrangaistus on kuusi kuukautta vankeutta.

Mainituista direktiiviehdotuksen velvoitteista seuraisi merkittäviä muutostarpeita rikoslain säännöksiin kyseisen rikoksen osalta.

Kysymykset, jotka koskevat uutta, niin sanottuun ympäristöntuhontaan liittyvän yleisen rikoksen kriminalisointivelvoitetta, muita Euroopan parlamentin ehdottamia kriminalisointivelvoitteita tai muita ratkaisuja (koventamisperuste, törkeä tekomuoto) näihin liittyen, ovat siinä määrin avoinna, ettei rikoslain muutostarpeita ole tässä vaiheessa mahdollista yksityiskohtaisemmin arvioida.

4 Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Suurin osa jäsenvaltioista ei ole pitänyt ongelmallisena metsäkatoasetuksen vastaista menettelyä koskevaa rikoksen määritelmää tai sitä koskevaa, luonnollisen henkilön enimmäisrangaistuksen vähimmäistasoa koskevaa velvoitetta.

Usea jäsenvaltio pitää tärkeänä, että avoinna olevien kysymysten, kuten seuraamuksia koskevien artikloiden, osalta pysytään neuvoston yleisnäkemyksen mukaisessa ratkaisussa.

5 Valtioneuvoston kanta

Aiemmin muodostettuja Suomen kantoja täydentävästi valtioneuvosto katsoo, että neuvostossa käsiteltävä tämänhetkinen trilogineuvottelujen kompromissiehdotus ei riittävästi huomioi Suomen neuvottelutavoitteita koskien velvoitetta säätää rangaistavaksi niin sanotun metsäkatoasetuksen vastaiset menettelyt sekä luonnollisille henkilöille määrättäviä varsin ankaria seuraamuksia, erityisesti

kyseisen rikoksen enimmäisrangaistuksen vähimmäistasoa koskevaa velvoitetta. Valtioneuvosto kuitenkin katsoo, että kyseinen enimmäisrangaistuksen vähimmäistasoa koskeva velvoite ei direktiiviehdotuksen kattama laaja kokonaisuus huomioiden yksinään ole peruste suhtautua ehdotukseen kriittisesti. Jatkoneuvotteluissa on kuitenkin huolehdittava, ettei sääntelyvelvoite ole rikosoikeudellisen taannehtivuuskiellon vastainen.

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan esimerkiksi metsäkatoasetukseen liittyvän kriminalisointivelvoitteen sekä täysin uusien kriminalisointivelvoitteiden, kuten yleisen, niin sanottuun ympäristöntuhontaan (ecocide) liittyvän rikoksen kriminalisointivelvoitteen tai samoja kysymyksiä koskevan muun velvoitteen osalta on hyvin tärkeää kiinnittää erityistä huomiota rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen toteutumiseen. Valtioneuvosto pitää sen sijaan myönteisenä, että monissa muissa Suomen kannalta merkittävissä kysymyksissä on toistaiseksi edetty Suomen neuvottelutavoitteiden mukaisesti.

Valtioneuvosto toteaa, että Suomi pyrkii neuvotteluissa edelleen vaikuttamaan siihen, että ympäristörikosdirektiiviehdotuksesta seuraavat velvoitteet olisivat mahdollisimman hyvin yhteen sovitettavissa nykyisen kansallisen sääntelyn kanssa. Suomi muodostaa lopullisen kantansa ehdotukseen kokonaisarvioinnin perusteella, ottaen huomioon direktiiviehdotuksen tavoitteet ympäristön suojelemisesta rikosoikeuden keinoin ja ympäristörikosten torjunnan tehostamisesta.